

KRYTERIA DOSTĘPU DO PRAW POŁOWOWYCH - NAGRADZANIE ODPOWIEDZIALNEGO RYBOŁÓWSTWA

Styczeń 2011

STRESZCZENIE:

Środowisko morskie jest wspólnym dobrem i w interesie publicznym leży zapewnienie, aby działalność mająca wpływ na stan zasobów ryb oraz na szerszy morski ekosystem była zarządzana w zrównoważony sposób. W związku z tym, rybacy łowiący w najbardziej zrównoważony sposób powinni mieć preferencyjny dostęp do zasobów ryb. Nasze organizacje proponują, aby dostęp do uprawnień połowowych bazował na zestawie przejrzystych kryteriów związanych ze społecznie i ekologicznie właściwymi praktykami połowowymi, co zapewni nagradzanie tych rybaków, którzy działają zgodnie z właściwymi zasadami. W związku z tym, wzywamy europarlamentarzystów do wprowadzenia takich zmian w propozycji przedstawionej przez Komisję, które zagwarantują:

- odrzucenie obecnej propozycji w sprawie zbywalnych koncesji połowowych (tzw. TFC) jako obowiązkowej, jedynej opcji (artykuł 27ff).
- zapewnienie państwom członkowskim swobody w wyborze z szeregu różnych opcji przydziału praw połowowych i odejście od proponowanego jedyne programu TFC (artykuł 27).
- zawarcie w odnośnych artykułach podejścia bazującego na kryteriach zapewniających preferencyjny dostęp dla rybaków łowiących najbardziej zrównoważonymi metodami.

Na czym polega problem?

Nadmierne moce połowowe floty rybackiej Unii Europejskiej są jednym z kluczowych problemów aktualnej Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Komisja szacuje, że flota UE posiada zdolność połowową przekraczającą dwu- lub trzykrotnie zrównoważony poziom.¹ Jednocześnie z roku na rok jest coraz mniej ryb. Ze stad oszacowanych w 2011 roku nadmiernie eksploatowanych jest 63% stad w Atlantyku, 82% w Morzu Śródziemnym i 4 na 6 stad w Bałtyku.² Powstaje pytanie: Kto powinien mieć dostęp do naszych wspólnych zasobów ryb?

Jaka jest propozycja Komisji?

Jako kluczowe narzędzie do uporania się z chroniczną nadwyżką mocy połowowych, Komisja przewiduje obowiązkową alokację zbywalnych koncesji połowowych (TFC) na eksploatację zasobów ryb (art. 27), przyznawanych na okres, co najmniej, 15 lat (art. 28). Jest to niemal obowiązkowa prywatyzacja zasobów

¹ Komisja Europejska (2009) Reforma wspólnej polityki rybołówstwa, COM(2009)163.

² Komunikat Komisji w sprawie konsultacji na temat praw połowowych COM(2011) 298

morskich, która może przynieść koncentrację praw połowowych w rękach najsilniejszych gospodarczo podmiotów, a nie tych rybaków, którzy łowią w najbardziej odpowiedzialny sposób pod względem ekologicznym i społecznym.

TFC są jedynie jedną z wielu, bardzo specyficzną, rynkową formą programu przydzielania uprawnień połowowych. Co prawda taka metoda może doprowadzić do zmniejszenia liczby jednostek połowowych, jednak jeśli będzie stosowana jako jedyny instrument, nie zagwarantuje stosowania ekologicznie i społecznie właściwych praktyk przez całą flotę. Zamiast proponowania tej metody, jako jedynego, obowiązkowego narzędzia, państwom członkowskim należałoby przyznać możliwość wyboru spośród różnych systemów, tak, jak dzieje się obecnie. Mając na względzie zróżnicowany charakter europejskiego rybołówstwa, zasady zarządzania dostępem powinny oferować szereg różnych rozwiązań, dostosowanych do wszystkich rodzajów systemów zarządzania.

Jakie są rozwiązania?

W celu promowania zrównoważonego rybołówstwa podstawą alokacji dostępu do zasobów ryb powinny być kryteria ekologiczne i społeczne. Propozycja zezwala państwom członkowskim na wprowadzanie tych kryteriów przy alokacji TFC w stosunku do 5% dostępnych kwot. Uważamy, że zasadą tą należy stopniowo objąć całość alokacji. Kryteria takie powinny uwzględniać następujące elementy:

- Stosowanie bardziej selektywnych metod, narzędzi i praktyk połowowych, cechujących się niskimi przyłowami i o niewielkim stopniu oddziaływania na środowisko morskie.
- Stosowanie jednostek i metod połowowych zużywających mniej energii na tonę schwytych ryb.
- Zdolność do wykazania społecznych korzyści dla przybrzeżnych społeczności.
- Zdolność do wykazania tworzenia większej ilości, miejsc pracy dobrej jakości, w myśl międzynarodowych standardów, a konkretnie Konwencji MOP dotyczącej pracy w sektorze rybołówstwa z 2007 roku³; oraz
- Wykazanie historii przestrzegania zasad Wspólnej Polityki Rybołówstwa.

Każdy system zarządzania na bazie uprawnień połowowych może skutecznie funkcjonować jedynie w połączeniu z innymi środkami zarządzania, takimi jak ścisłe limity połowowe oraz rzetelna kontrola przestrzegania prawa. Aby zapobiec przełowieniu, przyznawane limity połowowe nie mogą przekraczać poziomów określanych przez naukowców. Jest to niezbędne, jeśli mamy przywrócić i utrzymać populacje poławianych gatunków powyżej poziomu zdolnego wyprodukować maksymalny zrównoważony odłów, najpóźniej do roku 2015. Niezbędne są ponadto środki bezpieczeństwa, takie jak możliwość odwołania przyznanego uprawnień w dowolnym czasie, bez żadnych kosztów z tego tytułu dla społeczeństwa.

³ <http://www.ilo.org/ilolex/cgi-lex/convde.pl?C188>

Kryteria dostępu powinny zostać wspólnie uzgodnione przez Radę Ministrów ds. Rolnictwa i Rybołówstwa UE i Parlament Europejski, po przyjęciu przez te instytucje długoterminowych celów zarządzania, takich jak pożądany poziom stad ryb oraz tempo odbudowy uszczuplonych stad. Decyzje o alokacji podejmowane byłyby w takim przypadku na poziomie poszczególnych łowisk, w ramach wieloletnich planów. Stopniowe wprowadzanie takiego programu w uzgodnionych terminach zapewni operatorom rybołówstwa możliwość przystosowania się do nowego systemu.

Niemniej jednak, w celu wsparcia takiej zmiany, należałoby stworzyć narzędzia motywacyjne, na przykład, przyznawanie preferencyjnego dostępu dla inicjatyw, które będą mogły wykazać, że prowadzona działalność rybacka ma pozytywny wpływ w aspekcie ekologicznym i społecznym.

Nasze rekomendacje w odpowiedzi na propozycję Komisji:

Należy wprowadzić kryteria dostępu do uprawnień połowowych polegające na rankingu operatorów i alokacji zasobów rybnych rybakom prowadzącym połowy w najbardziej zrównoważony sposób pod względem ekologicznym i społecznym. Dlatego właśnie, wzywamy europarlamentarzystów do wprowadzenia zmian w propozycji Komisji, aby:

- obecna propozycja programu TFC została odrzucona, jako obowiązkowa i jedyna opcja (artykuł 27ff).
- państwa członkowskie miały swobodę wyboru z szeregu różnych opcji przydziału dostępu do zasobów ryb.
- wprowadzono do donośnych artykułów podejście bazujące na kryteriach, zapewniających preferencyjny dostęp dla operatorów prowadzących najbardziej zrównoważone rybołówstwo.

Kontakty:

Tatiana Nemcová
Amelie Malafosse
Cathrine Schirmer
Saskia Richartz
Rita Santos

BirdLife Europe + 32 (0)2 238 50 93
Oceana +32 (0)476 28 55 54
OCEAN2012 Coalition +32 (0)483 66 69 67
Greenpeace +32 (0)2 274 19 02
WWF EPO +32 (0) 761 04 22

tatiana.nemcova@birdlife.org
amalafosse@oceana.org
cschirmer@pewtrusts.org
Saskia.Richartz@greenpeace.org
rsantos@wwf.eu

